

Ružbašské žrodelko

štvrtročník

Ročník: II

Číslo: 4/2015

December 2015

Nepredajné

Veselé Vianoce chceme Vám priať,
aby človek človeka mal stále rád,
aby jeden druhému viac šťastia
prial, aby nasledujúci
nový rok za to stál.

Kolektív Ružbašský prameň o.z.

Milí čitatelia, čas radosti a veselosti sa nezadržateľne blíži a my budeme čoskoro sláviť tie najkrajšie sviatky v roku v kruhu najbližších.

V domácnostiach už rozvoniavajú medovníky, vonku žiaria ozdobené ulice a všetci sa už nevieme dočkať bielych snehových vločiek. Je čas, aby sme začali vnímať s radosťou to, čo prichádza. Odcestovaní sa vracajú k rodine, mama s láskou pečie pre celú rodinu, otec zháňa stromček a deti sú v očakávaní čo sa pod ním na Štedrý deň objaví. Vážme si tieto spoločné chvíľky a vnímajme ich celým svojím srdcom. Lebo táto atmosféra príde zase až o rok. Ružbašské Žrodelko Vám opäť prináša zaujímavé témy, ktoré (veríme) prispievajú k oddychu napríklad aj po veľkom predvianočnom upratovaní. Príjemné čítanie!

Prajem Vám, milí priaznivci, v mene celej redakcie tie najpokojnejšie Vianoce s tými, ktorých máte najradšej. Nech vo Vašich domoch cítiť lásku a radosť z príchodu malého Ježiška. Požehnané Vianoce.

Ivana Krutková

OBECNÁ POLITIKA

Obecní poslanci sa dňa 04.12.2015 zišli 11. krát od funkčného obdobia. Na tomto zastupiteľstve sa prejednávalo Všeobecne záväzné nariadenie o miestnych daniach a komunálnom odpade, ktoré bude platné od 01.01.2016. Sadzba poplatku sa zvyšuje z 9 € na 10 €. Navýšenie o 1€ je tým, že „Každý štvrtrok bude pristavený veľkoobjemový kontajner,“ informovala poslankyňa obecného zastupiteľstva Ing. Mária

Fečíková. V prípade, ak máte doma študenta, dostanete úľavu 30%. Stačí, ak prinesiete doklad o návšteve školy (pozn. študent sa musí v zdaňovacom období zdržiavať mimo bydliska viac ako 90 dní). Toto potvrdenie je potrebné doložiť do 31.12.2015. Občania s preukazom ZŤP majú zľavu 50%. Novinkou je, že lístky platia celý rok. Dňa 31. 08. 2015 bola podpísaná dohoda o ukončení zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku s Implementačnou agentúrou. Implementačná agentúra je sprostredkovateľský orgán pre projekt Terénna sociálna práca v našej obci. „Projekt padol po dohode obidvoch strán,“ informoval p. starosta Mgr. Ján Dudjak. Organizácie, ktorým bola

schválená dotácia na rok 2016: CVC Senica, Dobrovoľný hasičský zbor Vyšné Ružbachy, Ružbašský prameň, o. z., ZŠ s MŠ vo Vyšných Ružbachoch, Charita, TJ Družstevník. Jednota klubu dôchodcov nespĺnila podmienky Všeobecného záväzného nariadenia o dotáciách, ale poslanci schválili tejto organizácii príspevok na ich fungovanie. Obecný poslanec p. Milan Urbanec podotkol: "My ideme schvaľovať nové dotácie, ale ani nevieme, ako tieto organizácie vyúčtovali dotáciu za rok 2015". Možno by bolo zaujímavé porozmýšľať nad tým, aby vyúčtovanie týchto organizácií bolo verejné. Po vystúpení p. Mgr. Valérie Pulšćakovej nastala diskusia ohľadom príspevku rodičov na dieťa umiestnené v miestnej materskej škôlke. Výsledkom diskusie bolo pridelenie dotácie pre Materskú školu, čím sa príspevok na jedno dieťa zníži z 10 € na 5 €. Taktiež obecné zastupiteľstvo vyčlenilo finančné prostriedky na opravu okien v Materskej škole, ktoré sú v havarijnom stave.

Celé zastupiteľstvo si môžete pozrieť na našom webe: www.ruzbasskyprameň.sk, v sekcii Politika.

(MM)

MIKULÁŠ V NAŠEJ OBCI

Dňa 07.12.2015 sa konala v našej obci akcia Mikuláš, kde zavítal do našej obce Mikuláš, Anjel a Čert.

Deti z MŠ a ZŠ pripravili pre našich hostí pestrý program tancov, básničiek, pesničiek a scénok v Kine.

Po vystúpení sa všetci presunuli pred obecný úrad, kde Mikuláš rozsvietil vianočný stromček. Mikuláš s anjelom rozdávali deťom sladkú odmenu a čert deti trochu postrašil, ponaháňal a

informovala Mgr. Miriam Šutorová

VÝVOJ OBYVATELSTVA

Do spoločenstva
obyvateľov vítame:

**Peter Habiňák
Teodor Ščensný**

Blahoželáme!!!

V štvrtom štvrtroku 2015 nás opustili

**Ján Šoltisík
Ján Kamák
Alžbeta Bajusová**

Češť ich pamiatke a úprimnú
sústrasť pozostalým...

ŠARKANIÁDA

Šarkany a ich púšťanie patria neodmysliteľne k detstvu. My sme si chceli tieto časy pripomenúť a preto sme tohto roku vyhlásili už druhý ročník Šarkaniády. Sme radi, že prišli nielen deti, ale aj ich rodičia. Občas som mala pocit, že rodičia mali z púšťania šarkanov väčšiu radosť ako ich deti. Na lúke pri družstve sme mali

veľa priestoru, takže sme sa vybláznilí a tohto roku nám dokonca fúkal aj vietor. Aj keď bolo dosť veterno a dokonca hneď na druhý deň napadal prvý sneh, účasť bola veľká – Vyšné Ružbachy, Lacková, Stará Ľubovňa,

dokonca niektorí účastníci cestovali z Bardejova. Sme radi, že táto akcia má svojich priaznivcov. Tešíme sa na ďalší ročník v obci Lacková.

VIANOČNÁ ZBIERKA

Tak ako každý rok si počas adventu pripomínáme, že sú ľudia v núdzi, ktorí potrebujú pomoc. V Inštitúte Krista Veľknaza v obci Žakovce niesú umiestnení len bezdomovci. Tento inštitút pomáha chorým, postihnutým, deťom z rozvrátených rodín a ústavov, pomoc sirotám, starým, slobodným matkám a všetkým núdnym, ktorí to potrebujú. Na poli sa pestujú obilniny, v maštaliach nájdete svine, kravy, sliepky, kone, dokonca aj pštrosa. Každý môže tento inštitút navštíviť.

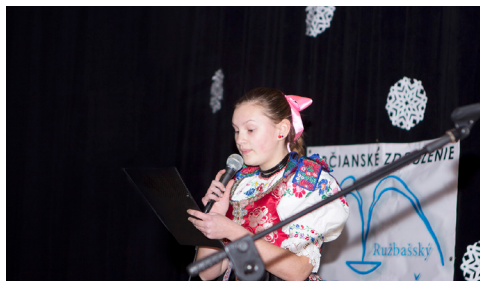
Do zbierky sa zapojili potraviny „pod Lažňou“, „Večierka“ a naši aktívni dôchodcovia. Vyzbieralo sa veľké množstvo potravín. Jednoda dôchodcov Slovenska počas svojej akcie „Zóna bez peňazí“ vyzbierala vrecia s oblečením. Všetky vyzbierané potraviny a veci putovali po zbierke do Žakoviec, zaplnili sme ich auto. Vďaka veľkému záujmu sa zbierka predĺžila o jeden týždeň. Druhú „váрку“ zaviezol do Žakoviec p. Zajac z potravín „Večierka“, za čo mu veľmi pekne ďakujeme. *V mene Inštitútu Krista Veľknaza vám ďakujeme za milodary!*

1. ROČNÍK - RUŽBAŠKÉ VIANOČNÉ TRHY

Pred prvým ročníkom Ružbašských Vianočných trhov sme mali veľký rešpekt. Nevedeli sme odhadnúť koľko ľudí nás príde povzbudiť. Bude dostatok punču? Príde dosť ľudí? Ale energiu, ktorú sme do tejto akcie investovali, sa nám stonásobne vrátila. Také množstvo ľudí sme skutočne nečakali. Dokonca ani kapacita kina nepostačovala, čo sa stáva málokedy. V programe si našli svoje miesto deti z materskej a základnej školy.

Pod vedením svojich učiteliek nám zaspievali, zatancovali, zavinšovali... Spevácky zbor z kostola Obetovania Pána sme často len počuli z horuše z nášho kostola. Tentoraz sme ich mohli vidieť naživo, priamo v akcii. Predstavili sa nám aj mladé talenty- Anika Fečíková, Jozef Romaňák, Andrejka Bajnóczyová, Peter Martinek. Každý z účinkujúcich dostal malú pozornosť, pre spomienku na

tento predvianočný večer. Program ukončili folklórne súbory Vrchovina a Staroľubovňan. Bola to krásna bodka za úžasným programom. V stánkoch ste mohli nájsť ručne vyrobené výrobky, skauti rozdávali vianočné kakao so šľahačkou, Jednota dôchodcov Slovenska pre vás napiekli chutné vianočné koláčiky. Ivka a Anka Kutkové pripravili takmer 50L vynikajúceho Vianočného punču, ktorý rozvoniaval po celom okolí.

Jeden stánok však chýbal, na ceste z Lackovej do Vyšných Ružbách mali Lackoviania nepríjemnú nehodu na kopci Mílava. Prajeme skoré uzdravenie. ***Dakujeme všetkým zúčastneným, aj tým, ktorí sa zúčastniť nemohli.*** Veríme, že budúci ročník sa nám podarí pre vás zorganizovať s ďalšími talentami našej obce.
(MM)

NAŠI DÔCHODCOVIA

Čo odpovieš, keď sa tá zima opýta, čo si robil v lete?

Aj druhý polrok bol pre nás pracovný, ale aj zábavný.

Našou srdcovkou je krížová cesta a cintorín, kde pravidelne chodíme a keď je treba niečo urobiť, tak sa to snažíme urobiť. Touto cestou prosíme našich spoluobčanov, aby nenosili ku krížom na krížovú cestu kvety z cintorína, nakoľko sú už škaredé a nehodia sa na také miesta. Za porozumenie ďakujeme.

Vždy nás poteší, keď nás pán starosta Mgr. Ján Dudjak požiada o pomoc, napríklad pri varení gulášu, alebo pri pečení babičkiných koláčikov. Bolo tak aj toho roku, keď sme pod Bielym domom počas „Ružbašských trhov folklóru“ pripravili takéto pohostenie. Ľudí bolo dosť, počasie bolo krásne a naše koláče a guláš sa míňali,“ čo by dup“. Ďakujeme obecnému úradu, že nás zapája do činnosti a spríjemňuje nám tak našu starobu.

Pekná akcia bola za Grotom na Viersku, kde sme boli položiť kyticu partizánom padlým za našu slobodu. Bolo tam krásne, chodník bol vykosený až ku partizánom. No proste nádhera.

Pre veľmi horúce počasie sme vyne-

chali niektoré akcie, ako napríklad studničky a ich okolie. Pokračovať by sme chceli na jar.

Tí starší nás mohli vidieť s programom na „Úcte k starším“, v októbri v Bielom dome, kde sme sa im snažili spríjemniť ich sviatočné chvíle.

Samozrejme, boli sme aj na zájazdoch, a to v Litmanovej, v Poľskej Niedzici a na Orave.

Keďže sme mali na Veľkú noc urobiť veľkonočné vajíčko, nedalo nám, aby sme neurobili adventný veniec, ktorý nám okrem iného bude pripo-

mínať, že sa blížia vianočné sviatky. V práci nám pomohli aj mladšie ženy, a to Janka Mačoková a Gitka Virostková. Veľmi pekne im za to ďaku-

jeme.

Koniec tohto roku by sme chceli ukončiť posedením a rozjímaním pri adventnom venci.

Ďakujeme všetkým a pozývame najmä vás starších medzi nás. Mladší sa môžu prísť ku nám do klubu najmä teraz v zime učiť pliesť, háčkovať a iné rôzne ručné práce. Ak máte otázky, môžete sa obrátiť na predsedníčku JDS Moniku Dudžíkovú, telefonne číslo: 0905 204 701.

*Informovala predsedníčka JDS
Monika Dudžíková.*

MEDZINÁRODNÉ SOCHÁRSKE SYMPÓZIUM

Tohto roku sme si mohli pripomenúť 50. výročie nášho sochárskeho sympózia. Jeho začiatky formovali Rudolf Uher, Miloslav Chlupáč, Andrej Rudavský a Karl Prantl. Prvý oficiálny ročník sympózia sa konal práve v roku 1965. Priamo v areáli pretvárali umelci z rôznych krajín sveta v pote

tváre svoje predstavy na skutočnosť. Každý z nich tu nechal niečo zo svojej duše. Ako nezaujať pozorovateľa môžeme odhaľovať skryté tajomstvá myšlienok autorov a každou návštevou hľadať nový uhol pohľadu.

„Je krásne kriesiť tie chorály kamenných modiel, ktoré by tu mali stáť ako svedectvo tohto času i ako návrat do svetov praslavanských.“

Andrej Rudavský

„Dotknúť sa krajiny. Dotknúť sa človeka. Prizvať k rozhovoru tých čo tade prejdú.“

Rudolf Uher

Naše sochárske sympóziu môžeme smelo nazvať územím pokoja ducha a rozletu mysle. Tento dar krásy, ktorý bol v roku 1997 vyhlásený MK SR za kultúrnu pamiatku, si musíme chrániť pre budúce generácie a prezentovať súčasnému svetu ako unikátnu a nadčasovú myšlienku spojenia umenia a prírody.

spracovala Mgr. Lucia Dudžíková

24 HODÍN S BOHOM

Jn 3,16 tak znela indícia, ktorá nás mala priviesť do Vrbova na 9. ročník akcie 24 hodín s Bohom.

„Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezašly nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.“

V piatok 27. novembra sme sa vydali na neko-nečnú cestu do Vrbova. Akcia sa oficiálne otvorila sv. omšou, kde pán farár Andrej Legutký rozprával o tom, aké potrebné je kráčať malými krokmi, a že len tak dosiahneme veľké veci. Hľadanie správnej cesty, vnútorného pokoja a ticha pokračovalo duchovnými zamysleniami a tichom, pretože len v tichu sa dá najlepšie rozmýšľať.

Dostali sme 3 otázky -Aký bol váš najsmutnejší zážitok za dnešný deň? Aký bol váš najšťastnejší zážitok za posledný týždeň? Aký bol váš najhlbší zážitok za celý život? Na všetky tieto otázky sme potrebovali ticho, aby sme si vedeli usporiadať myšlienky a pustiť sa do vážneho premýšľania.

V sobotu ráno sme mali krátku adoráciu, pri ktorej bola vyložená sviatosť oltárna - každú hodinu sme sa menili pri stráži (samozrejme naša stráž trvala aj v noci).

V sobotu bol náš program zameraný viac na uvedomenie si slov ako láska, bolesť a obeta. Tejto akcie sa zúčastnili skauti z celej Podtatranskej skautskej oblasti.

SKAUTSKÝ MIKULÁŠSKY FLOORBAL

V sobotu 5. decembra 2015 v predvečer mikulášskej noci sme my skauti z 2. oddielu sv. Márie Goretti z Vyšných Ružbách zorganizovali Skautský mikulášsky floorbalový turnaj. Večer predtým sa v našej klubovni v kinosále premietala krásna rozprávka V hlave, ktorá nadchla každého prítomného. Ráno o 8:00 bol začiatok. Podmienkou tohto floorbalového turnaja bolo, že v každom tíme musia mať minimálne jedno dievča a každý tím musí mať Mikuláša, anjela a čerta. Prišli skauti z Levoče. Spiš-

skej Novej Vsi, Starej Ľubovne, Vrbova, Nižných Ružbách a samozrejme tí, čo to mali najďalej od domu Vyšné Ružbachy. Mali sme 9 tímov, hrali sme systémom každý s každým.

Na každom hráčovi bolo vidieť, že mu floorbal nie je cudzí. Zápas boli veľmi vyrovnané, avšak prvý môže byť len jeden. Dakujeme všetkým zúčastneným, aj pánovi školníkovi za prípravu haly. Tešíme sa na ďalší ročník.

Informovala Karolína Romaňaková

ZO ŽIVOTA ZŠ S MŠ VYŠNÉ RUŽBACHY

Predvianočný čas je určený na to, aby sme na chvíľku zastavili a zhodnotili predchádzajúci rok. Ten bol pre nás jubilejným dvadsiatym rokom od otvorenia plne-organizovanej základnej školy vo Vyšných Ružbachoch. Pre žiakov i deti v MŠ bolo tradične pripravených veľa vedomostných, športových i kultúrnych aktivít. Po zápise prvákov sme museli prvýkrát v histórii školy otvoriť dve triedy v prvom ročníku. Podarilo sa obnoviť u detí vzťah k folklóru a oživenie tradícií. Sme len na začiatku, ale naše pani učiteľky Mariana Dudžíková a Katarína Krafčíková sa s chuťou pustili do práce a robia všetko pre to, aby sa his-

tória zachovala aj tancom a piesňou. Touto cestou chceme ale poďakovať všetkým pedagógom i nepedagogickým zamestnancom, všetkým priaznivcom školy, pracovníkom obecného úradu a v neposlednom rade rodičom i žiakom, bez pomoci ktorých by sme tieto pekné akcie nemohli realizovať.

„Popod okná chodí v noci, všetkým deťom dary nosí.“ Do materskej školy však prišiel v dopoludňajších hodinách. Deti si pre neho pripravili básničky, pesničky a tanček. Mikulášovi

sa vystúpenie detí páčilo a obdaril ich balíčkom so sladkosťami. Do MŠ však prišiel v dopoludňajších hodinách. Deti si pre neho pripravili básničky, pesničky a tanček. Mikulášovi sa vystúpenie detí páčilo a obdaril ich balíčkom so sladkosťami. Mikuláš pod vianočný stromček doniesol deťom aj darčeky, hračky. Deti sa nevedeli dočkať, kedy sa budú s nimi hrať, skladať ich, konštruovať. Po odchode Mikuláša prišiel ten čas a deti si užívali hry s novými hračkami.

Kráľ šachu roku 2014 Mário Šutor opäť nesklamal. Stal sa víťazom Okresných majstrovstiev v šachu žia-

kov v Starej Ľubovni. Reprezentovali nás aj na Krajských majstrovstvách v šachu žiakov v Humennom, kde tiež získal cenné body. V súťaži o Kráľa šachu 2015 uspel víťazstvom vo svojej kategórii.

Protidrogová tematika je aktuálna vždy. V našej škole sa jej každoročne venujeme v mesiaci november. Žiaci mali možnosť zúčastniť sa aktivít na tvorivých dielnach, kde si vyskúšali rôzne techniky – servítkovú techniku, maľovanie na textil, výrobu a mramorovanie vianočných ozdôb, výrobu vianočných pozdravov, enkaustiku (tvorba abstraktných obrazov pomocou žehličky a vosku). Družobná návšteva žiakov a učiteľov z Wierchomle Wielkiej z Poľska umocnila predvianočný zážitok. Spoločne strávený čas bol prínosom pre slovenské i poľské deti. Materiál na aktivity bol financovaný z dotácie, ktorú nám poskytla obec. Neoddeliteľnou súčasťou

tvorivých dielní je už tradičná burza. Vlastnoručne vyrobené drobnosti, sladkosti i nadbytočné hračky našli svoje nové miesta, majiteľov, a tak mali radosť predávajúci aj kupujúci.

„Nech všetky akcie našej školy sú také zmysluplné, plné nápadov a radosti ako táto.“

Dňa 12. 11. 2015 našu školu navštívili príslušníci PZ z Oddelenia

prevencie Okresného riaditeľstva policajného zboru v Starej Ľubovni so psom špecialistom na vyhľadávanie omamných látok pod vedením kpt. Ing. Milana Ženčucha. Žiaci 8. A ročníka mali možnosť vidieť akciu, pri ktorej pes označil tašku s omamnými látkami. Po krátkej ukážke sa žiaci zúčastnili besedy na tému „Drogy, ich účinky a trestnoprávna zodpovednosť.“

Chcete zdravo jest?***Chcete pochúťku, čo aj dobre vyzerá?
NESKORO!***

V poslednom októbrovom týždni naši žiaci niekoľkokrát zaútočili na školskú jedáleň s úmyslom demonštrovať svoje predstavy o zdravej výžive. Aj včely by mohli závidieť pracovitost' a elán, s akým sa pustili do prípravy šalátov, chlebových tort, nátierok i sladkých dobrôt. A bolo jedno, či to boli druháčikovia, alebo hlučná skupinka chlapcov ôsmakov. Nechýbala ani špionáž nápadov susednej skupinky. Keď bolo všetko hotové, nastal

čas ponúkať spolužiakov, učiteľov a aj sebe ulahodiť. Chcete vedieť, ako jedlá chutili? Neskoro. Neostala ani omrvinka. MNAM!

Nad tým všetkým dohliadala vedúca školskej jedálne s kolektívom a pani

riaditeľka zase so svojou družinou.

Návštevníkov našej školy pri vchode vítala pani školníčka a neznáma stará babka v kroji. V jednej ruke tekvica, v druhej ruke palica. Obe dohliadali

na výstavku plodov jesene. Ovocie a zelenina boli naaranžované vo folklórnom duchu na obrusoch s ľudovou výšivkou, niektoré spracované do mozaiky pripomínali mandalu. Tekvice, jabĺčka, zemiaky, cibuľa, cesnak sú zároveň dôkazom, že za zdravou stravou stačí ísť do vlastnej záhradky. Aktivít v jeseni bolo neúrekom v materskej i v základnej škole. Nedá sa na pár stranách rozpísať všetko, čo sme v posledných mesiacoch roka prežili. Na web stránke školy www.zsvysneruzbachysl.edupage.org však nájdete väčšinu akcií realizovaných školou i škôlkou.

Prichádza sviatočný čas, na ktorý sa dlho teší každý z nás. Vôňa koláčov vôkol sa rozlieha, vianočnej nálade každý z nás podlieha. Zabudnime na smútok, zanechajme zvady, budme k sebe milí, dobrí a majme sa radi. Prišiel čas vianočný, zvonček tiško cinká, každému sa splní túžba, aspoň malilinká. Šťastné a vešelé želajme si spolu, a potom spoločne k Štedrovečernému stolu.

Spracovala: Anna Krutková

KRÁTER – OD HISTÓRIE PO SÚČASNOSŤ

Travertínové jazierko Kráter je unikátny prírodný útvar. Na Slovensku neexistuje žiaden podobný zavodnený travertínový kráter s mimoriadne výrazne vyvinutým okrajovým valom, ktorý sa nachádza vo Vyšných Ružbachoch na juhovýchodnom úpätí Spišskej Magury. Ide o najznámejší a najväčší travertínový kráter na Slovensku.

Zo štyroch veľkých a niekoľkých malých travertínových kráterov vo Vyšných Ružbachoch je Kráter jediný zavodnený, po okraj naplnený minerálno-termálnou vodou. Ostatné sú suché. Vznikli prepadnutím travertínových kôp vyzrážaných okolo silne mineralizovaných prameňov bohatých na vápnik.

Minerálna voda, charakteru teplej zemitej kyselky (teplota až 24 °C), vyviera na zlome oddeľujúcom centrálnokarpatský paleogén od mezozoických komplexov. Tieto sú v spodnej časti tvorené karbonatickými súvrstviami stredného triasu (vápenec a dolomity) a prekryté mladšími členmi, ako sú keuperské bridlice (vrchný trias), grestenské vrstvy (lias) a pod. Na prameňoch sa utvorili rozsiahle travertínové kopy.

Kráter má pomerne ustálený vodný režim, napája ho prameň s výdatnosťou necelých 8 l/s a cez trhliny na dne zároveň neustále uniká do vody oxid uhličitý. Jeho obsah je 900–1360 mg-1. Obsah rozpustených tuhých látok je okolo 2500 mg/1. Pôvodná prirodzená výdatnosť tohto prameňa bola 250 – 400 l/min. Prameň vyviera v strede travertínovej kopy v hĺbke asi 4 metre. Voda, ktorá v ňom pramení, ale aj voda ostatných ôsmich v súčasnosti činných prameňov Vyšných Ružbách má zaujímavý pôvod. Ich zberná oblasť leží totiž až v Belianskych Tatrách, kde sa vo vrstvách tamojších vápencov a dolomitov mineralizuje. Potom postupuje ako krasová voda pod mocnými súvrstviami bridlíc a flyša Spišskej Magury smerom na východ a vystupuje pod tlakom na spomínanom zlome, v tzv. ružbašskom tektonickom okne. V roku 1958 bol vrt prečistený a prehĺbený do hĺbky 9 metrov, čím sa dosiahol prílív až 8 l/s.

Vplyvom priaznivých podmienok sa časom vytvorilo nepravidelné kruhové jazero kráterovitého typu, s priemerom až 20 metrov, hĺbkou dva až tri metre, s rozlohou 284 m².

Teplotou vody 23°C je najteplejším žriedlom z prírodných výronov v Ružbachoch. To spolu s pomerne silnou mineralizáciou (až 3,13 g/l vody) spôsobuje, že Kráter ani v zime nezamrzá a kúdoľmi vodnej pary, ktorá nad vodou uprostred zasneženého okolia tak trochu pripomína Island, neodolateľne priťahuje otužilejších plavcov.

Jazierko Kráter je ako prírodný útvar od r. 1967 chránené zákonom. Leží v ochrannom pásme Pieninského národného parku. Ani to však nezabráni domácim ani turistom ponoriť sa občas do teplých vôd tohto unikátneho jazierka, plávať medzi vyzrážanými minerálmi a po chvíli cítiť na celom povrchu tela príjemné mravčenie.

Ostatné ružbašské travertínové krátery sú suché. Za pozornosť stojí Kaplnkový kráter, nazývaný podľa kaplnky Panny Márie Lurdskej, ktorá stojí na jeho okraji. Svojimi rozmermi 51 x 32 metrov a hĺbkou 4,5 metra je najväčším útvarom svojho druhu na Slovensku.

Zaujímavým prírodným fenoménom je taktiež tzv. Smrtná jama (Šmerdžonka), ktorá sa nachádza v kúpeľnom parku. Je to suchý bezvod-

ný kráter, z ktorého uniká oxid uhličitý, môže vyvolať dusenie až stratu vedomia. Zlovestná jama, v ktorej našli smrť desiatky vtákov a drobných hlodavcov, sa zobúdzda niekoľkokrát za rok, najmä na jar. Pravdou je, že obecná kronika zaznamenáva i niekoľko prípadov uhynutia domácich zvierat, ktoré sem spadli.

Čistenie Krátera

Dňa 29.10.2015 Kúpele Vyšné Ružbachy vyčistili travertínové jazierko od nánosov bahna a opravili odtok. Vypusteniu predchádzala porucha výpustného ventilu na potrubí, ktoré odvádza termálnu minerálnu vodu z Krátera. Voda sa odčerpávala takmer 20 hodín s ohľadom na životné prostredie a ryby, ktoré žijú v povodí potoka Ružbašanka.

Naposledy takto jazierko čistili v roku 2009. Pri čistení v minulosti našli i zlaté šperky. Tentokrát toľko šťastia nemali. V bahne bolo len pár zanesených mincií...

spracovala :

*PhDr. Martina Konrádiová,
Vedúca obchodu a marketingu
Kúpele Vyšné Ružbachy*

ŽIVOTNÉ OSUDY SESTIER ZAMOYSKICH

MARIA-TERÉZA ZAMOYSKA

Milí spoluobčania,

1894-1953

V dnešnom predvianočnom vydaní Žrodelka by som chcela začať nový cyklus nazvaný: "Životné osudy sestier Zamoyskich". Práve dve zo štyroch sestier boli dlhé roky "Ružbaškami", ale málokto o ich životných osudoch vie. Dnes sa dočítate o osude Marie-Teréze od jej narodenia až po jej príchod do Vyšných Ružbách.

Maria-Teréza Zamoyska, ktorú nikto nevolal inak ako Tereza, sa narodila 29. novembra 1894 vo Varšave ako šieste dieťa milujúcich rodičov Karolíny a Andreja Zamoyskich- vlastníkov panstva Ľubovňa a Ružbachy. Na rozdiel

od jej starších súrodencov to bolo zdravé a baculaté dieťa. Vyrastala nielen na panstve Ľubovňa, ktoré bolo ich hlavným sídlom, ale aj v Poľsku a vo Francúzsku. Dostalo sa jej prísnej a silne katolíckej výchovy. Ich pokojné nažívanie narušila prvá svetová vojna. Boli to krušné časy pre všetkých. Rodičia sa snažili chrániť svoje deti a politicky sa neangažovali. Lenže deti mali na to iný názor. A tak sa sestry Zamoyské prihlásili pomáhať do nemocničného vlaku Maltézskeho kríža. Bol to vlak založený talianskym rádom Maltézskeho kríža, ktorý prevážal ranených z frontu a počas transportu

im poskytoval prvú pomoc. Bola to nebezpečná práca, lebo boli veľmi často blízko najväčších bojov. Po

skončení prvej svetovej vojny boli sestry Zamoyské dekorované vyznamenaním Maltézskeho kríža za odvalu.

Maria-Terézia bola veľmi skromná a zbožná dievčina. Preto nebolo veľkým prekvapením, keď sa rozhodla zasvätiť svoj život Pánovi. V roku 1936 sa z nej stala rehoľná sestra v ráde Varšavských kanoničiek. Tento rád bol založený

z Maria-Teréza s raneným dieťaťom počas prvej svetovej vojny.

pre dievčatá z aristokratických rodín a jedna z jeho regulí (pozn. zásad) obsahovala, že rehoľné sestry mohli kedykoľvek z rádu odísť, ak bol z politických alebo iných dôvodov za ne rozhodnutý sobáš. Tak to bolo aj v prípade grófkы Terезы. 26. januára 1938 sa vydala za grófa Juraja Jezierskeho. Osud ale ich manželstvu neprial. V druhej svetovej vojne, necelé dva roky po ich svadbe, bol Juraj Jezierski zajatý a odvedený ruským vojskom. Pre Terezu Jeziersku nastali naozaj veľmi ťažké a krušné chvíle. Musela sa s mamou, ktorú mala

v opatre, presťahovať z Rusmi obsadeného Joanowa do bezpečnejšej Varšavy. I napriek obrovskému majetku, ktorý rodina Jezierska vlastnila. Ich panstvo Joanow, na území dnešnej Ukrajiny pri meste Lutsk, bolo rozsiahle. Len lesy

Maria-Tereza ako sestrička rádu Varšavských kanoníček. mali rozlohu 9000 ha. Tereza sa musela s chorou mamou nasťahovať do skromnej izby v kláštore Varšavských kanoníček. Vždy sa o ňu obetavo starala, a to až do jej ťažkého konca 7. apríla 1941. Maria-Teréza počas druhej svetovej vojny i naďalej obetovala svoj život chorým a vojnu zbiedeným ľuďom.

Jedného osudného augustového dňa roku 1944 ju ale na ulici zastavila nemecká hliadka a deportovala ju do pracovného tábora v Čiernej Vode v Sliezsku (na dnešnom území Českej republiky). Tu

strávila na núte- *Svadobná fotografia Marie-Terezie a Juraja Jezierski. V pravo hore pri otvorených dverách môžete rozpoznať Jána Zamoyskeho.*

ných prácach až do vyslobodenia desať mesiacov. Po tomto ťažkom období si veľmi priala odísť k sestre Karolíne do Francúzska. Ale túžba nájsť svojho manžela živého a zdravého bola silnejšia. Rozhodla sa preto vrátiť do Poľska a hľadať ho. Bohužiaľ sa jej prianie nikdy nesplnilo. Pátrala po ňom na všetkých možných miestach, ale jeho stopa končí okolo roku 1943 na ruskom území. V Poľsku žila aj jej sestra Róza. Sestry si boli vždy blízke a podobný osud

ich zocelil ešte viac. (O tom Rózinom si povieme nabadúce). Spoločne sa rozhodli odísť za svojím milovaným bratom Jánom do Československa. Do Vyšných Ružbách prišli pravdepodobne koncom novembra 1945. Chceli tu v rodnom kraji trochu pobudnúť, odýchnuť si a pookriať. Tešili sa, že vojna skončila a že začne nový život. Síce s hlbokými ranami, ale nový a v mieri. Tu sa osud s nimi ešte poslednýkrát kruto zahral. Na rozdiel od brata Jána a jeho rodiny, ktorým sa podarilo v poslednej chvíli ujsť, nesmeli Tereza Jezierska a ani jej sestra z Československa vycestovať. Maria-Teréza bola prinútená bez akýchkoľvek príjmov os-
tať vo Vyšných Ružbachoch až do svojej smrti tesne pred Novým rokom 1954. Ale o tom, ako aj o spoločnom živote sestier v našej obci vám porozprávam v inom vydaní nášho obľúbeného časopisu.

Prajem vám požehnané a radostné sviatky

Katarína Chapuis rod. Šutorová

Pozn. Ak sa vo vašej rodine tradujú spomienky na obdobie, kedy tieto grófsky žili v našej obci, napíšte mi, prosím, a na obálku pripíšte heslo « Zamoyski ». Rada vaše podnety spracujem a uverejním. Vopredsatešma ďakujem.

ROZHOVOR S NAŠOU RODÁČKOU V ZAHRANIČÍ

Nórsko každý pozná ako krajinu fjordov či Vikingov, ale toto škandinávske kráľovstvo toho skrýva oveľa viac, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Lucia Marfiaková z Vyšných Ružbách tam žije už niekoľko mesiacov so svojimi priateľmi.

Viem, že to nie je vaša prvá spoločná cesta. S Palom ste už precestovali niekoľko krajín. Ako ste sa dostali k cestovaniu? Kde všade ste už boli? Vždy ma to lákalo navštíviť krajiny, o ktorých sme sa učili v škole, vidieť a zažiť to, o čom som len čítala. Sama som chcela okúsiť, či je ten svet naozaj taký, ako sa o ňom hovorí. Navštívili sme Rakúsko, Grécko, Nemecko a Nórsko.

Cestujete spolu s vašou štvornohou priateľkou. Môžeš nám ju predstaviť? Ako sa s ňou cestuje?

Je to Roxxy, trojročná fenka border kólie – jednej z najinteligentnejších psích rás. Ovláda mnoho trikov, chodili sme spolu vystupovať k detičkám do škôlky, aj na canisterapiu ku starším ľuďom. Canisterapia je niečo podobné ako hipoterapia, len namiesto liečebného účinku koňa sa používa liečebný účinok psa. Teraz cestuje s nami a nestázuje si. Ešte, že nevie hovoriť.

Prečo ste sa rozhodli práve pre Nórsko? Ako dlho tam žijete? Ako dlho tam plánujete zostať?

Nórsko bola krajina, ktorá ma zaujala počas štúdia na vysokej škole, keď bola v ponuke programu Erasmus – na študentskú výmenu na pol roka do zahraničia. Prihlásila som sa, no bohu-

žiaľ vo veľkej konkurencii o jedno jediné miesto som neuspela. Tak som sa rozhodla osud vziať do vlastných rúk. Nepovedala by som, že v Nórsku žijem. Momentálne cestujem, čo bolo pre mňa prioritou. Keďže som na cestovanie potrebovala financie, našli sme si tu prácu. Plánujeme tu zostať len tak dlho, kým máme pracovný kontrakt. Neplánujeme tu zostať natrvalo, vždy sa chceme vrátiť domov.

Zvykli ste si na zimu? Vzhľadom na to, že sme v území, kam prúdi Golfský prúd, nie je tu až taká zima. Priemerná teplota v zime je okolo -7 stupňov a minimum -18. Väčším problémom je len neustále vlhko a zrážky. Často tu prší, alebo sneží.

Aký je váš bežný deň? Skús ho opísať. Prioritne robíme psie záprahy. Vozíme ľudí na sánkach. Sme zahrnutí do mnohých programov, ktoré naša firma ponúka, preto je každý deň iný. Niekedy pracujeme ráno, niekedy večer. Robíme sprievodcov, staráme sa o farmu,

robíme večerné programy, sledujeme polárnu žiaru, máme rôzne konferencie. Staráme sa o grafickú reprezentáciu našej firmy na sociálnych sieťach.

Zažili ste polárnu žiaru?

Áno, to bola jedna z vecí, ktoré sme tu prioritne chceli zažiť. Ponúkame aj programy, počas ktorých ju sledujeme s turistami a rozprávame im mýty a legendy o tomto úžasnom fenoméne. Vraciame sa spolu do starých čias, keď ešte upaľovali čarodejnice a verili, že ich duše svietia na oblohe v podobe polárnej žiary. Nesmeli sa na ňu pozrieť, lebo by ich čarodejnice vzali k sebe a už nikdy by sa nevrátili. Alebo sa spolu stali námorníkmi, ktorí prenasledujú odrazy polárnej žiary na hladine, lebo

veria, že to sú odrazy sledov vo vode. Prenasledovali ju tak dlho, kým sa nestratili na mori. Necháme sa uniesť poviedkami, až kým ju neuvidíme naozaj. Je to naozaj neskutočné, každú noc je iná a zatiaľ nás ani zďaleka neomrzela. Páči sa mi, že vďaka práci tu som sa naučila veľa vecí aj o polárnej žiare – Aurore Borealis.

Viem o Tebe, že si sa zúčastnila Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach. Behávaš súťažne aj v Nórsku? Moje behávanie je skôr kondičné. Ide

o účasť na maratóne a podporu peknnej myšlienky za zdravý životný štýl. Maratónec nie je ten, kto vyhrá, ale ten, kto dobehne do cieľa. Chystám sa v januári na maratón v druhom najväčšom meste za polárnym kruhom – Tromso. Pevne verím, že sa mi to podarí, medaila spoza polárneho kruhu by bola veľmi pekný suvení domov.

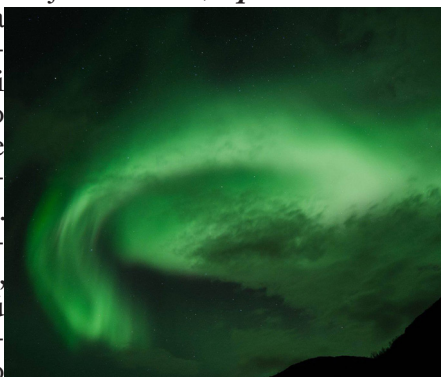
Čo všetko ste už navštívili počas svojho pobytu v tejto krajine? Čo by si odporučila navštíviť čitateľom Žrodelka?

Boli sme na Preikestolene – veľmi strmá a známa skala. Navštívili sme Lofoten – krásne ostrovy, kde hory vyrastajú priamo z mora. Raj pre rybárov. Soma-roy – úžasné piesočnaté pláže. Absolvovali sme Atlantickú cestu. Najbližšie sa

chystáme na Nord kapp – najsevernejší bod Európy. Len si musíme počkať na slniečko, lebo v zime je tu dva mesiace tma. Určite by som odporučila miesto, kde sa nachádzam – Villmarssenter. Príďte ma pozrieť a doneste mi, prosím, horalku. Ja vás za to povozím na psích záprahoch. **O Nórsku je známe, že táto krajina je najväčším vývozcom lososov na svete.**

Už ste si užili rybárčenie?

Samozrejme. Sezónu lososov sme už ale nestihli, tie sa chytajú v lete na

riekach a je k tomu potrebný rybársky lístok. My sme rybárčili na mori a chytali tresky a makrely. Je ich tu veľmi veľa a rybár nepotrebuje rybársky lístok, ani žiadne špeciálne znalosti o rybárčení. Chytiť ich nie je problém. Takým mojím menším priáním je chytiť platesu. Je podobne ako losos tiež bez kosti, má však „ľahšie mäsko“ a chutí ešte lepšie.

Tiež sa vraví, že v Nórsku je najkrajšia príroda? Je to skutočne tak?

V Nórsku je príroda iná. Tiež sú tu krásne hory a fjordy, mnoho jazier, neskutočne zelená tráva. Má to svoje čaro. No pre mňa zatiaľ stále vedie slovenská príroda, nikde nie je krajšie ako v Tatrách, Slovenskom raji, našich Ružbašských lesoch. *Nórsko sa po-*

važuje za jednu z najdrahších krajín Európy. Ak by si mala porovnať život na Slovensku a život v Nórsku, je to citelný rozdiel?

Čo sa týka ceny, je tu neskutočný rozdiel. Chlieb stojí okolo 5 eur, jogurt 2 eurá, zubná pasta 3 eurá. Majú tu tovar, ktorý je nižšej kvality a sem - tam sa dá porovnať s našimi cenami v obchodoch, a veľa Slovákov si kupuje ten.

Dozvedela si sa niečo zaujímavé o Nórsku, čo si pred tým vôbec netušila?

Samozrejme. Ako sprievodca som sa naučila mnoho zaujímavých informácií, ktoré podávam ďalej našim hosťom. Zaujímavé je možno aj to, že v škole sa vôbec nedávajú známky.

Deti pracujú hlavne na projektoch. V zime 2 mesiace slnko nevychádza nad horizont a naopak, v lete ho 2 mesiace môžeme vidieť na oblohe 24 hodín denne. Platí tu čiastočná prohibícia na alkohol, v obchodoch po 20 hodine nekúpate ani pivo či víno. V podnikoch je úplne zakázané nalievať dvojité drinky. Nóri stavajú známe domčeky s trávou na streche. Vzniklo to tak, že používali kôru z brezy ako hydroizoláciu, a aby ju neodfúкло, pripievnili to hlinou. Tráva už akosi narástla sama. Teraz sú tieto krásne nór-

ske domčeky známe po celom svete.

Možno je ešte skoro, ale akú ďalšiu krajinu by si chcela navštíviť?

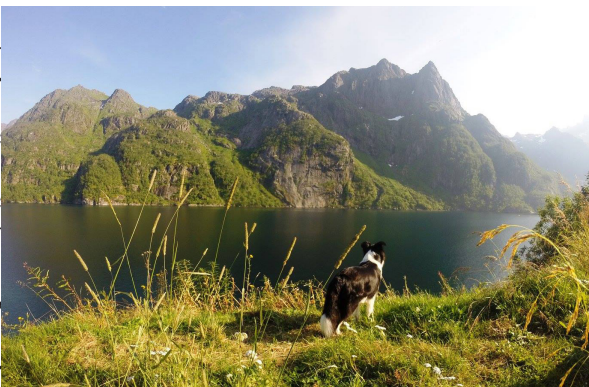
Mám veľa destinácií, ktoré by som chcela pozrieť. Medzi

najzaujímavejšie patrí Nepál, Madagaskar, Nový Zéland, či Kanada. Najbližšie sa chystáme asi do Gruzínska. Je tam taktiež veľmi krásna príroda. Zakotviť chceme na Slovensku a to precestovať s deťmi a rodinkou.

Čo by si odkázala všetkým, ktorí o cestovaní do tejto krajiny rozmyšľajú?

Poriadne si naštudujte nórske zákony. V tomto sú tu domáci neoblomní. A pripravte si väčší obnos financií, je to poriadne drahá krajina. A potom si len užívajte, vpíjajte očami všetko, čo vám okolie ponúka. Je to pastva pre oči, ale aj pre dušu.

foto: archív Lucia Marfiaková, (spracovala MM)

ADVENT 2015

A opäť je to tu. Zima. Biela perina. Jeden obrovský vankúš v nebesiach. Cestuje z neho to najbelšie a najjemnejšie páperie. Vyzlečené stromy len s bielou prikrývkou. Trblietavé šaty Zeme...

Prilieta k nám nádherné predvianočné obdobie prepletané ľudovými zvykmi, tradíciami. Máme možnosť zabrzdiť v čase a využiť pokojnú atmosféru. Sadnúť si do kresla s čajíkom, zavrieť oči a myšlienkami sa vrátiť do minulosti. Prejsť niekoľko míľ späť a navštíviť domácnosti, v ktorých sa zachovávali tieto tradície:

Svätá Lucia (13. december) – Stridží deň, aj takto sa nazýval sviatok Lucie... Lúboštné čary si tiež našli svoje miesto. Dievčatá zrelé na vydaj v tento deň napísali na dvanásť papierikov mená možných budúcich ženíchov. Potom ich poskladali a zalepili. Každý deň až do štedrej večere jeden papierik hodili do ohňa alebo roztrhali na kúsky. Na Štedrý deň po večeri rozlepili posledný papierik a tak sa dozvedeli meno pravého ženícha.

Štedrý deň (24. december) – Jablko: Z košíka ovocia sa vybralo jedno jablko. Vždy po večeri sa rozkrojilo priečne na polovicu. Ak boli jadierka v tvare hviezdy, znamenalo to pre rodinu šťastie, zdravie a lásku, no ak boli jadierka v tvare kríža, rodinu podľa tradície čakala choroba, alebo dokonca smrť. Jablko sa neskôr roz-

krojilo na kúsky podľa toho, koľko členov rodiny sedelo pri stole. Symbolizovalo to celistvosť rodiny.

Tanier a príbor navyiac: Jeden zo zvykov, ktorý dodržiava veľmi veľa ľudí. Podľa starej zvyklosti by sa mal totiž jeden tanier prestrieť aj pre náhodného hosťa. Je to symbol milosrdenstva a súdržnosti. Avšak niektorí ľudia si tento zvyk spájajú skôr so zosnulými členmi rodiny.

Mince: Vsunuli sa pod obrus na štedrovečernom stole a mali zabezpečiť, aby sa peniaze v rodine počas budúceho roka rozmnožili a aby pribúdali.

Oplátky s medom: Keďže Vianoce patria medzi kresťanské sviatky, oplátky stvárnňujú vzťah kresťanov k svätému prijímaniu. Oplátka charakterizuje telo Ježiša Krista. Na Štedrý večer sa jedáva s medom alebo aj s cesnakom. Krížik s medom na čele od najctenejšieho alebo najstaršieho člena rodiny patrí k začiatkom štedrej večere. Med má upevňovať lásku a dobré vzťahy v rodine.

Koniec obdobia Vianoc sa pre kresťanov končí na Troch kráľov (6. január), kde si pripomínáme sviatok Zjavenia Pána.

Na záver ešte pridávam myšlienku, aby sme v tieto sviatky mysleli predovšetkým na svojich blízkych...

„Ten, kto dáva s radosťou, dáva navyiac a Boh miluje radostného darcu.“

(Matka Tereza)

spracovala Andrea Bajnóczyová

FUTBALOVÁ SEZÓNA 2015/2016

Aj v tomto predvianočnom napoly chladnom počasi nás môže hriať fantastické ukončenie jesennej časti futbalovej sezóny 2015/2016. Počas deviatich kôl vrátane jedného voľného víkendu dokázali naši futbalisti v šiestich prípadoch vpísať do tabuľky na svoje konto plný trojbodový zisk, jednu prehru a jednu remízu, ktorá bude na konci futbalovej sezóny kontumovaná v prospech súpera TJ Sokol Jakubany pre neoprávnený štart hráčov J. Zajaca a L. Pardusa. Zatiaľ nám v tabuľke patrí druhé miesto a na našich chlapcov čaká päť mesačná súťažná prestávka. V mene redakcie prajem ružbaškému futbalu a všetkým futbalovým nadšencom pokojné prežitie vianočných sviatkov a do nového roka vykročiť správnou kopačkou.

Už aj naše najmenšie futbalové talenty dávajú o sebe vedieť. Mohli sme sa o tom presvedčiť na tohto ročnom Mikulášskom turnaji, ktorý pripravila základná škola v Podolínci. S iniciatívou učiteľov a rodičov detí mala

Naše futbalové mužstvo v novom šate spolu s Adamom Ščensným, ktorý už odmala ide v otcových futbalových šlapajách

zastúpenie aj naša škola, ba čo viac, táto mini reprezentácia si okrem mikulášskych sladkostí priniesla do školy aj víťazný pohár.

Za školu hrali:

1.A trieda - Peter Demko, Tadeáš Dudzik, Bianka Gerčáková, Adam Zajac

1.B trieda - Michal Dlugoš, Gabriel Dudžík, Jakub Holuj

2.A trieda - Juraj Dudžík, Adam Gajec, Dominik Marfiak

Volejbal.

Naše volejbalistky pod vedením Mgr. Petra Konrádyho opäť dali o sebe vedieť na šestkovom volejbale dievčat, ktorý sa odohral 15.12. 2015 v telocvični na ZŠ Za vodou v Starej Ľubovni. Po prvom kole sú spomedzi piatich družstiev (ZŠ N. Ľubovňa, ZŠ Komenského, ZŠ Jakubany, ZŠ Za vodou) na druhom mieste a na dievčatá čaká ešte druhé kolo, ktoré sa odohrá po Novom roku. Držíme palce.

(PM)

RUŽBAŠSKÁ TAJNIČKA

Zapojte sa do našej súťaže. Stačí vyplniť Ružbaško-slovenskú tajničku a zaslať ju spolu s kontaktnými údajmi emailom na info@ruzbasskypramen.sk,

alebo vhodiť riadne vyplnený Súťažný kupón, ktorý sa nachádza na poslednej strane tohto čísla, do označenej zbernej nádoby (nachádzajú sa v

obchodoch v obci). Pozor! Súťaž trvá len do **15.3.2016**.

V tajničke sa hľadá *už neexistujúca budova, ktorá stála vedľa kúpaliska*.

Hráte o rodinnú vstupenku na Trenčiansky hrad

1.		Hlava
2.		Vodotrysk
3.		Klátik
4.		Bratranec
5.		Upratať
6.		Obchod
7.		Nevesta
8.		Meno kravy
9.		Zabíjačková polievka
10.		Udupávať

(autor: Stanislav Šutor st.)

Riešenie Tajničky z minulého čísla a VÝHERCA

Správna odpoveď z minulého čísla:

VETERNÝ VRCH

Rodinnú vstupenku na Bojnický zámok
získava: **MÁRIA KIŠŠOVÁ**

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM
MÚZEUM BOJNICE

GRATULUJEME!

GLOVŇA
ĽETARŇA
GLUTKO
DŽEZMO
KOPERTKA
DRONZEK
RAHYTLA

PLOVA
HUBERTUS
BECKA
PAHOLEK

INFORMÁCIE O POUKÁZANÍ 2 % Z DANE

IČO:4238060**Právna forma: Občianske združenie****Názov: Ružbašský Prameň o.z.****Adresa: Vyšné Ružbachy 169****065 02 Vyšné Ružbachy**

Ružbašský Prameň o.z. si Vás dovoľuje osloviť s požiadavkou o poukázanie 2 % z Vašich daní, ktoré budú použité na chod nášho občianskeho združenia. Vďaka poskytnutiu 2 % z Vašich daní, budeme môcť organizovať rôzne spoločenské akcie, tlač nášho časopisu Ružbašské žrodelko, tiež nákup rôznych cien a občerstvenia pre deti, ktoré sa zúčastnia rôznych súťaží, ktoré organizujeme počas roka. V

případe, že sa rozhodnete pomôcť nášmu združeniu takýmto spôsobom, budeme Vám veľmi vďační.

AKO NA TO?**A). ZAMESTNANEC:**

1.) Začiatkom roka požiadajte svojho zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania preddavkov na daň z príjmov za predošlý rok a o vystavenie potvrdenia o zaplatení dane.
2.) Vyplňte vyhlásenie o poukázaní 2 % dane pre Ružbašský Prameň o.z. Vypíšte Vaše meno, rodné číslo, bydlisko a sumu zodpovedajúcu

2% zaplatenej dane. Najneskôr do **30. apríla** príslušného roku pošlite alebo doručte tlačivá daňovému úradu v mieste Vášho bydliska. **B.) SZČO, KONCESIA, INÁ ZÁROBKOVÁ ČINNOSŤ, PRÁVNICKÁ OSOBA** (s.r.o., a.s., k.s., v.o.s., družstvo a pod.) v daňovom priznaní prosíme uveďte názov, sídlo a IČO nášho občianskeho združenia Ružbašský Prameň, tak ako je uvedené na tlačive „Vyhlásenie”. (Ružbašský Prameň o.z., Vyšné Ružbachy 169, 065 02 Vyšné Ružbachy, IČO:4238060)

UPOZORNENIE !

výška 2 % z dane z príjmov fyzických osôb musí byť minimálne 3,32 € 2 % z dane môže poukázať fyzická osoba len v prospech jednej organizácie. Používajte len vzory tlačív (potvrdenie, vyhlásenie), ktoré boli vydané v Oznámení Ministerstva financií SR.

Za Vašu podporu Vám vopred ďakujeme!

Viac informácií a dokumenty na stiahnutie nájdete na našej internetovej stránke: www.ruzbasskypramen.sk
Kolektív OZ Ružbašský prameň

Vydáva:

Občianske združenie Ružbašský Prameň o.z., štvrťročne

IČO: 42380600

ISSN 1339-7362

Zodpovedný redaktor:

Mgr. Ivana Krutková

Redaktori:

Bc. Martin Konrády

Ing. Miroslava Krutková

Mgr. Marcela Malá

Mgr. Peter Martinek

Jazyková úprava:

Mgr. Mária Sekulová

Grafické spracovanie:

Ing. Dominik Grech

*Prispievatelia**Andrea Bajnócziová**Katarína Chapuis rod. Šutorová**Monika Dudziková**Mgr. Lucia Dudziková**PhDr. Martina Konrádiová**Anna Krutková**Lucia Marfiaková**Karolína Romaňáková**Mgr. Miriam Šutorová**Stanislav Šutor st.*

Noviny sú registrované na Ministerstve kultúry pod číslom **EV 4995/14**. Expedícia novín je zabezpečovaná do všetkých domácností v obci Vyšné Ružbachy. Uzávierka tohto výťažku: 23. december 2015. **Vo všetkých obchodoch sa nachádza označená zberná nádoba, kde môžete vhadzovať vaše postrehy, pripomienky, nápady, prípadne finančné dary na náš rozvoj.**

Ružbašské žrodelko je vydané vďaka finančnej podpore Obce Vyšné Ružbachy. Ďakujeme !

Meno a priezvisko.....

.....

Kontakt.....

.....

Vylúštená tajnička.....

.....

Kontakt:

Vyšné Ružbachy 169

065 02 Vyšné Ružbachy

+421 915 179 971

ruzbasskypramen@gmail.com

info@ruzbasskypramen.sk

www.ruzbasskypramen.sk

VIANOČNÁ OMAĽOVANKA

